

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Bergaskolan i Uppsala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Bergaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Bergaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utifrån en bred uppföljning av skolans studie- och trygghetsresultat fördjupar analysen för att identifiera avvikelser och bakomliggande orsaker till resultaten.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att alla lärare ges förutsättningar att samverka med varandra i bedömningssituationer för att öka likvärdigheten i lärarnas bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **17 mars 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. 2021:7669) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp skolans samlade resultat i förhållande till nationella mål, men rektorns analys av elevernas resultat och måluppfyllelse sker i begränsad utsträckning. Vidare motiveras bedömningen av att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet så att lärarna ges goda förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande som syftar till att förbättra undervisningen. Rektorns arbete kring att skapa en skola där undervisningen genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv är dock begränsat.

Motivering

Rektorn följer upp skolans resultat men analysen är begränsad

Granskningen visar att rektorn följer upp skolans kunskaps- och värdegrundsresultat samt hur undervisningen bedrivs, men att arbetet med att analysera resultaten genom att ställa dem i relation till undervisningens kvalitet är begränsat. Av granskningen framgår att rektorn för att följa upp studieresultat använder skolans digitala lärportal, i vilken lärarna rapporterar in kunskapsbedömningar i mitten av varje termin. Rektorn skapar sig även en nulägesbild av skolans kärnverksamhet genom att bland annat delta på klasskonferenser samt göra lektionsobservationer. Även regelbundna avstämningar med undervisande lärare och specialpedagog samt skolpsykolog ger utgångspunkter för analys. Granskningen visar vidare att en läsårsutvärdering av studieresultat genomförs vid slutet av varje läsår, och analysen som genomförs då utgör en grund för rektorn i planeringen för nästkommande läsår. Vid läsårsutvärderingen tittar rektorn även på elever som når längre i sin kunskapsutveckling och den analysen bygger framförallt på lärarnas reflektioner samt på diskussioner med elevhälsan. Rektorn beskriver att hon genom att följa elevernas resultat över tid och väga in faktorer som elevunderlag och undervisningens kvalitet, får en bild av hur väl skolan lyckas med sitt uppdrag. Av granskningen framgår att trots att rektorn följer upp kunskaps- och värdegrundsresultat är rektorns analys av hur undervisningen påverkar elevernas resultat och måluppfyllelse begränsad. Rektorns förklaringar till kunskapsresultat kopplas inte till faktorer i den egna verksamheten, så som undervisningens genomförande och förutsättningar, utan stannar vid beskrivningar av svårigheter hos specifika elevgrupper. Ett exempel är rektorns förklaring till att betygsresultaten försämrades för elever i årskurs 6 läsåret 2019/2020 vilket enligt rektorn berodde på att många pojkar som börjat på skolan i årskurs 4 hade stora behov av extra

anpassningar och särskilt stöd. Rektorn förklarar även att resultatet året därefter påverkades då flera flickor hade någon form av språkstörning. En liknande förklaring till resultat i ämnet slöjd är att kraven på både abstrakta och teoretiska kunskaper gör att slöjden är svår för en del elever. Dessa förklaringar är således begränsade till elevernas förutsättningar och det framgår inte på vilket sätt rektorn i analysen har identifiera orsaker till måluppfyllelsen relaterat till undervisningen.

Granskningen visar vidare att rektorn ofta är ute i skolans korridorer och har god kontakt med skolans elever och lärare. Rektorn håller sig på så sätt uppdaterad om tryggheten i klassrummen och korridorerna. Av granskningen framgår att trygghet och studiero följs upp genom trygghetsenkäter. Utifrån trygghetsenkäter kan rektorn identifiera platser på skolan där elever känner sig otrygga. Rektorn beskriver dock att skolan inte tagit reda på bakomliggande orsaker till att trygghetsresultaten sticker ut i en klass och att analysen därför enligt rektorn är ett utvecklingsområde.

Vidare visar granskningen att rektorn fattar beslut om utvecklingsåtgärder och fördelar resurser. Rektorn lyfter skolans övergripande mål som är att skolan ska ha 100 procent måluppfyllelse och 100 procent trygghet. Skolans utvecklingsområden utifrån målen är enligt rektorn att all personal på skolan har kännedom om och använder digitala verktyg och läromedel i klassrummet, all personal på skolan ser till att hjälpmedel i klassrummet finns tillgängliga, personalen känner sig trygga med de nya kursplanerna och bedömning kopplat till dessa, och klasslärare arbetar aktivt med klassernas egna handlingsplaner utifrån trygghetsenkätens resultat för att öka känslan av trygghet bland eleverna. Rektorn beskriver i den skriftliga information som inkommit till Skolinspektionen att skolan har en tydlig ram för resursfördelningen att utgå ifrån vid terminsstart, men resurser kan fördelas om inom de ekonomiska ramarna under terminens gång, för att stötta elever. Med anledning av att rektorns analys av skolans resultat är begränsad är kopplingen till de prioriterade utvecklingsområdena dock otydlig.

Rektorn ger i begränsad utsträckning ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn endast till viss del leder och styr ett jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet. Av granskningen framgår visserligen att flera lärare driver ett jämställdhetsarbete genom att exempelvis väva in ett sådant perspektiv i undervisningen, men det saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete som ger avtryck i verksamheten. Rektorn uppger att hon analyserar studieresultaten uppdelat på flickor och pojkar, men detta behöver enligt rektorn göras i större utsträckning. Vidare följer

rektorn inte aktivt upp om samtliga lärare inom alla ämnen arbetar med jämställdhetsperspektiv i sin undervisning. Det framgår vidare av granskningen att det inte heller förs vidare diskussioner om huruvida undervisningen bedrivs utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Exempel på jämställdhetsarbete som emellertid har genomförts på skolan är ett utvecklingsarbete gällande litteracitet, vilket bland annat innebar att skolans lärare tillsammans med utvecklingsledare för litteracitetsarbetet arbetade med normer och jämställdhet med alla elever. Detta exempelvis genom att se över litteratur som speglar flickor och pojkar från olika perspektiv och texter som belyser normer och jämställdhet. Utöver det har idrottslärare och hemkunskapslärare haft ett samarbete med den pedagog som ledde litteracitetsarbetet runt normer och jämställdhet.

Rektorn leder och organiserar lärarnas arbete för att utveckla undervisningens kvalitet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet samt ger lärarna förutsättningar till kollegialt samarbete. Av granskningen framgår att det på skolan finns en känd mötesstruktur där personal möts genom bland annat pedagogiska träffar, arbetslagsträffar, klasskonferenser och ledningsgruppsmöten. På de pedagogiska träffarna, som sker en gång i veckan och leds av förstelärare, arbetar lärarna med olika typer av utvecklingsområden baserat på pedagogiska frågor utifrån verksamhetsplanens mål, exempelvis de nya kursplanerna. Även klasskonferenserna har enligt rektorn gett pedagogiska diskussioner som lett till specifika insatser. Exempelvis har lärarna kunnat delge varandra vad som fungerar och inte i undervisningen gällande en specifik klass med enligt rektorn "utmanande beteende". Klasskonferenserna har bland annat bidragit till att skolan arbetar med differentierad undervisning. Vidare har elevhälsoteamet möte en gång i veckan och varannan vecka är det öppet elevhälsomöte där skolans personal kan lyfta elevärenden på individ- eller gruppnivå. Lärarna beskriver att de har goda möjligheter att samverka både formellt och informellt och att rektorn försäkrar sig om att de sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Vidare finns det vid tiden för granskningen inte någon lärare utan lärarlegitimation. Nya lärare introduceras enligt rektorn under ett helt läsår för att förstå alla processer som finns i årshjulet. Det finns även en lathund som riktar sig till nyanställda lärare, vikarier eller lärarstudenter på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utifrån en bred uppföljning av skolans studie- och trygghetsresultat fördjupar analysen för att identifiera avvikelser och bakomliggande orsaker till resultaten.

Granskningen visar att rektorn följer upp skolans kunskapsresultat, men att arbetet med att analysera resultaten genom att ställa dem i relation till undervisningens genomförande och förutsättningar är begränsat. Rektorn genomför således en begränsad orsaksanalys av kunskapsresultaten för att ta reda på vad skillnader och variationer i måluppfyllelse hos elever beror på och analysen stannar vid faktorer utanför den egna verksamheten. Därmed finns det en risk att värdefull information om både framgångsfaktorer och utmaningar i undervisningen inte tas tillvara. Genom att utveckla arbetet med att analysera verksamhetens resultat finns möjligheten att rektorn får ett bra underlag inför beslut om åtgärder som syftar till att utveckla undervisningen och i förlängningen höja skolans måluppfyllelse.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att fortsätta arbeta med uppföljning och analys av undervisningens genomförande, i relation till elevernas kunskapsresultat och de förutsättningar för genomförandet av undervisningen som rektorn ger. Rektorn behöver utifrån analysen fatta beslut om och genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder. Ett viktigt steg i analysen är att bakomliggande orsaker till eventuella framgångar eller problem identifieras. En sådan orsaksanalys är en viktig förutsättning för att rektorns beslut om utvecklingsåtgärder i verksamheten bottnar i de aktuella behoven. En analys innebär att bryta ner resultat och studera skillnader och variationer mellan elevgrupper och klasser, ämnen och målområden. Ett ytterligare steg i analysen är att försöka identifiera möjliga orsaker till vad som ligger bakom måluppfyllelsen hos eleverna eller vad problemet i undervisningens genomförande faktiskt beror på. Det är viktigt att rektorn inte endast identifierar orsaker till låga resultat, utan även hittar förklaringar till de höga resultaten. Rektorn behöver även fördjupa analysen genom att analysera trygghets- och studieresultat utifrån ett könsperspektiv för att upptäcka om det finns mönster på skolan som tyder på att särskilt flickor eller särskilt pojkar inte får den undervisning de behöver och har rätt till i utbildningen. Rektorn kan utifrån resultaten av analysen undersöka hur flickor och pojkar ges utrymme, inflytande och lärarstöd i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att eleverna ges en målfokuserad, strukturerad och varierad undervisning samt ett aktivt lärarstöd. Vidare motiveras bedömningen av att skolan arbetar aktivt med insatser för att motivera och stimulera eleverna i undervisningen, anpassa undervisningen utifrån varje enskild elevs förutsättningar och behov samt göra eleverna delaktiga i utvärdering och planering av undervisningen. Lärarna ger även eleverna tillfällen att reflektera över, samt möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande.

Motivering

Undervisningen är målfokuserad, strukturerad, varierad samt innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i stor utsträckning innehåller tydlig koppling till syfte och mål och är strukturerad och varierad. Undervisningen präglas också av att lärarna är aktiva och stödjande. Vid majoriteten av Skolinspektionens observationer framgår att lärarna tydliggör syftet med lektionen och lägger omsorg på att vara tydliga i sina instruktioner vilket gör att eleverna snabbt kommer igång med sitt arbete. Av observationerna framgår vidare att de flesta lärare har god förmåga att skapa en undervisning som är omväxlande för att eleverna ska klara av att hålla fokus under hela lektionstiden utan att undervisningen upplevs som osammanhängande och ostrukturerad. Vid de flesta observerade lektionerna finns det en balanserad växling mellan genomgång samt enskilt- och grupparbete. Under lektionerna får eleverna använda olika metoder och material för att bibehålla deras engagemang. Vid en av de lektioner som Skolinspektionen observerar får eleverna exempelvis både titta och känna på olika tekniska verktyg, samtala i mindre grupp och skriva individuellt vad de

tror att dessa verktyg används till. Vid en annan observerad lektion arbetar eleverna i grupp med att packa en ryggsäck och uppskatta innehållets vikt. Eleverna sitter i grupp och resonerar både muntligt och skriftligt. Läraren ställer följdfrågor till de grupper elever som är klara med uppgiften. Eleverna får sedan muntligt redovisa hur de valt att fördela olika föremål till ryggsäcken. Endast vid ett fåtal tillfällen vid de observerade lektionerna uppfattar utredarna att någon elev tappar fokus på uppgiften och vid de flesta av dessa tillfällen är läraren nära till hands och kan lotsa eleven tillbaka, exempelvis genom att lägga en hand på elevens axel. Eleverna ger i intervju flera exempel på att de tycker att lärarna gör lektionerna spännande. De beskriver bland annat hur lärarna låter eleverna sjunga en sång, titta på film samt bygga en miniatyrby med olika material som de sedan får skriva om. Lärarna ger i intervju flera exempel på hur de tillsammans och enskilt arbetar för att öka variationen i undervisningen. Exempelvis arbetar lärarna med EPA-metoden (enskilt, par och alla). Vid flera av observationerna blir det tydligt att eleverna arbetar utifrån den modellen.

Undervisningen stimulerar och utmanar eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära samt att undervisningens arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp, så att det stimulerar och utmanar eleverna. Av såväl intervjuer som lektionsobservationer framgår att lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna att jobba, lösa svårigheter och att utmana sig själva. Under de observerade lektionerna förekommer det flera naturliga inslag av verbal uppmuntran och beröm till eleverna. Lärarna berättar om hur de arbetar med att stärka elevernas självförtroende både genom uppmuntran men också genom att anpassa de krav och utmaningar de ger olika elever. På så sätt skapar lärarna möjligheter och utmaningar för eleverna att lyckas utifrån elevernas skilda förutsättningar. Eleverna berättar även om lärare vars förklaringar anpassas utifrån elevens förutsättningar. En elev säger exempelvis att det är roligt att gå i skolan eftersom eleverna förstår när lärarna undervisar. En annan elev berättat att lärarna är involverade i hur det går för eleverna och säger vad de gör bra. Eleverna beskriver även hur lärare i flera fall erbjuder mer avancerade uppgifter till elever som är i behov av utmaningar. Vid flera av de observerade lektionerna blir det tydligt hur lärarna ställer öppna frågor och har en positiv förväntan på eleverna. Lärare ger i intervju flera exempel på hur de arbetar för att stärka elevernas motivation och självkänsla. Vid observerade lektioner säger lärare exempelvis "bra, ni använder redan några av mina tips. Ni använder beskrivande ord", "jättebra, perfekt" och "precis det är rätt, men det kan ha en annan betydelse här". En lärare säger att det handlar om att vara lyhörd, observant och lyfta eleven, samt visa att läraren tycker om och tror på eleverna. Lärarna beskriver även att de försöker fånga upp om en elev tycker att något

är jobbigt, för att gemensamt hitta en lösning på problemet. Enligt lärare ökar elevernas motivation och självkänsla bland annat genom extra anpassningar och en lärare beskriver att de på skolan pratat mycket om att alla är olika och behöver olika stöd. Vid lektionsobservationer uppfattar utredarna att lärarna fördelar ordet mellan eleverna och att eleverna känner sig trygga med att svara på lärarens frågor i klassrummet.

Undervisningen genomförs så att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna ges möjligheter att på olika sätt reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande och att lärarna har metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Det framkommer i intervjuer med lärare att de pratar med eleverna om strategier för lärande, exempelvis olika sätt att lösa en uppgift samt studieteknik och läxstrategier. En lärare berättar att det finns en hög studiemotivation hos alla elever och har eleverna inte den höga motivationen sedan tidigare så bäddas de in i den på skolan. Av utredningen framgår flera exempel på hur lärare använder olika inlärningsstrategier som till exempel att låta eleverna arbeta enskilt, i par eller gemensamt, samt presentera skriftligt och muntligt. Vidare beskriver både lärare och elever hur eleverna involveras i både planering och utvärdering av undervisningen, även om det också framkommer att det sker på initiativ av enskilda lärare. Lärarna berättar att de utvärderar undervisningen genom att bland annat prata med eleverna om vad de har lärt sig, tum-utvärdering samt exit tickets. En lärare låter eleverna skriva en utvärdering i slutet av terminen. Vid intervju med eleverna framgår att eleverna även i trygghetsenkäten får svara på frågor om vad de tycker om undervisningen. Det kan exempelvis handla om hur läraren lägger upp undervisningen. Det framgår även att eleverna lyfter fram vad de tycker om undervisningen via klassråd. En elev säger att undervisningen har förbättrats efter att eleverna uttryckt sina åsikter.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att skolan bedriver ett välfungerande arbete med att säkerställa tryggheten på skolan och att skolan arbetar samlat för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering

Det finns ett medvetet arbete kring att skapa en trygg skola

Granskningen visar att skolan bedriver ett välfungerande arbete med att säkerställa tryggheten på skolan. Av granskningen framgår att alla elevers upplevelse av trygghet systematiskt följs upp genom en trygghetsenkät en gång per läsår. Resultatet av enkäten sammanställs och utifrån det gör läraren en handlingsplan tillsammans med klassen. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna känner sig trygga på skolan. Flera elever säger att det är lätt att få nya vänner på skolan. Av den information som rektorn lämnat till Skolinspektionen framgår att personalen på skolan kontinuerligt avsätter tid för att diskutera gemensamma förhållningssätt till eleverna och att det finns en gemensam syn på rutiner och struktur. Även elevhälsan bidrar i arbetet för att skapa och upprätthålla en god studiero genom att bland annat vid behov handleda lärarna i trygghetsarbetet med elever såväl på gruppnivå som med enskilda individer. Rektorn beskriver även att kontinuerlig och vid behov tät kontakt med vårdnadshavare har varit framgångsrikt för att skolan och hemmet ska ha samsyn och kunna arbeta tillsammans runt eleverna. Vidare har skolan under höstterminen köpt in fler rastleksaker samt haft extra personal som rastvärdar på skolgården för att erbjuda fler aktiviteter och öka vuxennärvaron och därmed minska risk för konflikter på rasterna.

Skolan arbetar samlat för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan arbetar samlat för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. I den trygghetsenkät som eleverna besvarar varje läsår finns även frågor om elevernas upplevelser av studieron. Vidare bidrar elevhälsan i arbetet för att skapa och upprätthålla en god studiero genom att bland annat handleda lärarna vad som behövs i den aktuella elevgruppen för att främja studiero. Det finns på skolan ingen gemensam lektionsstruktur men eleverna har ofta fasta placeringar, det finns timetimers som hjälper eleverna att hålla fokus och flera lärare har en tavelstruktur med bildstöd som bidrar till att eleverna vet vad de ska arbeta med. Varje klass arbetar med sina egna klassrumsregler utifrån vad enkäten visar specifikt för klassen. Av intervju med elever och lärare framgår att eleverna gemensamt med läraren har bestämt regler för hur eleverna ska vara i klassrummet och i övriga utrymmen på

skolan. Lärarna berättar att eleverna även är delaktiga i arbetet med studiero bland annat när skolan tar emot en ny grupp elever i årskurs 4. Eleverna får berätta hur de vill ha det i klassrummet och det är enligt lärare mycket arbete bakom att skapa förutsättningar för inläring. Vidare berättar lärarna på lågstadiet att de har rörelsepauser med eleverna, vilket är bestämt att de ska ha. Elever i samtliga årskurser har tillgång till olika verktyg vars syfte är att främja studiero, exempelvis skärmar och hörselkåpor för att vid behov skärma av för intryck. Skolan har även köpt in material gällande gruppstärkande aktiviteter och genomfört konkreta övningar som ett sätt att öka studieron i specifika elevgrupper. Av intervju med lärare och elever framgår att studieron generellt är god på skolan och vid alla de observerade lektionerna uppfattar utredarna att studieron är mycket god.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn i viss utsträckning följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan omdömen och betyg. Rektorn säkerställer dock inte i tillräcklig omfattning likvärdighet i lärarnas bedömningar och betygsättning.

Motivering

Rektorn analyserar avvikelser i lärarnas omdömen/betyg i syfte att säkerställa en likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn till viss del analyserar avvikelser i lärarnas omdömen och betyg i syfte att försäkra sig om att det sker en likvärdig bedömning på skolan. I de fall rektorn upptäcker omotiverade avvikelser efterfrågar rektorn lärarens analys. Rektorn berättar att hon har haft samtal med lärare om på vilka grunder de gör sina bedömningar. En lärare beskriver exempelvis att lärarna på lågstadiet tidigare satte de flesta omdömena på godtagbar nivå, vilket rektorn uppmärksammade och det ledde

till bedömningsdiskussioner. Av intervju med rektorn framgår vidare att det är lättare att analysera om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper i ämnen med flera undervisande lärare då det går att göra en jämförelse inom skolenheten av utfallet i lärarnas bedömning. I de fall det enbart finns en undervisande lärare följer rektorn lärarens bedömning mellan läsåren. Rektorn berättar att hennes bild av lärarnas bedömning är att det behövs kompetensutveckling inom området. Vidare framgår av information som inkommit från rektorn att granskning av bedömningars rimlighet görs och sammanställs kontinuerligt på kommunnivå. Där jämförs olika skolors bedömningar, betyg samt resultat på nationella prov. Detta ger enligt rektorn en indikation om huruvida skolans egna resultat är rimliga. Av intervju med lärare och representanter från elevhälsan framgår dock att de inte vet om rektor säkerställer att lärarna gör likvärdiga bedömningar. En lärare uttrycker att rektorn litar på lärarnas bedömningar.

Rektorn ger inte lärarna tillräckliga förutsättningar för att samverka gällande likvärdiga bedömningar

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna inom samtliga ämnen förutsättningar att föra samtal kring bedömning i syfte att verka för likvärdighet. Av intervju med lärare framgår att lärarna har diskussioner om likvärdig bedömning samt att skolan har samedömning av nationella prov tillsammans med andra skolor. Vidare har en lärare deltagit vid kommungemensamma nätverksträffar gällande bedömning, och erfarenheter därifrån har presenterats för övriga lärare på skolan. Lärarna säger dock att det inte finns någon strategi på skolan för hur bedömningarna ska bli likvärdiga och det är ingen diskussion som förs. En lärare berättar att inom samhälls- och naturorienterade ämnen kan lärarna ha samtal om tveksamheter i bedömningen, men lärare som inte har ämneskollegor är ganska ensamma. Rektorn berättar dock att det i exempelvis de naturorienterade ämnena behövs forum för bedömningsfrågor, vilket diskuteras, men arbetet har ännu inte inletts. Rektorn vet att lärarna behöver samverka mer inom dessa ämnen. En lärare berättar vidare att inom exempelvis ämnet musik är det stor tolkningsmån vad gäller bedömningar. Det framgår av granskningen att ett nätverk för de praktisk-estetiska ämnena, som tidigare funnits, nu kommer att återinföras. Vidare framgår vid intervjun med representanter från elevhälsan att lärarna har uttryckt behov av implementering av de nya kursplanerna med inriktning på likvärdighet i bedömning och därför ska förstelärare under hösten driva ett sådant arbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att alla lärare ges förutsättningar att samverka med varandra i bedömningssituationer för att öka likvärdigheten i lärarnas bedömning och betygssättning.

Granskningen visar att rektorn inte ger samtliga lärare tillräckliga förutsättningar att säkerställa att deras bedömning av elevernas kunskaper är likvärdig. Rektorn har påbörjat ett arbete för att lärarna ska kunna samverka vid bedömning och inför betygssättning, bland annat genom att möjliggöra samverkan med andra skolor kring bedömning av nationella prov, men arbetet behöver utvecklas. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärarna inom samtliga ämnen förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning. Detta förslagsvis genom att rektorn inom skolans mötesorganisation styr och följer upp så att likvärdig bedömning systematiskt ingår i lärarnas gemensamma arbete. Vidare kan rektorn initiera likvärdighetsdiskussioner mellan kollegor inom samma ämnesområde. En utgångspunkt kan vara att låta lärare diskutera nationella prov, bedömningsstöd och kartläggningsmaterial, men det är också av vikt att de lärare som saknar ämneskollegor på skolan ges likvärdiga möjligheter att utveckla sin bedömarförmåga tillsammans med ämneskollegor. Rektorn behöver i sin tur följa upp likvärdighetsarbetet och analysera samt säkerställa att likvärdiga bedömningar av elevernas prestationer görs. Alla elever har rätt att bli bedömda på samma grunder oavsett vilken skola de går i eller vilken lärare som gör bedömningarna. Oriktiga betyg kan få långtgående konsekvenser för elevers studie- och yrkesval och andra livsmöjligheter.

På Skolinspektionens vägnar

X Eva Lindgren

Beslutsfattare

Signerat av: Eva Lindgren

I den slutgiltiga handläggningen har Clara Sjösten, föredragande och Henrik Fredriksson, utredare, Lena Westerman Annerborn, utredare, John Haeberle, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier som beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Bergaskolan är en kommunal grundskola med årskurserna F-6. Huvudman för skolan är Uppsala kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 255 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 1 mars 2022 och den 2 mars 2022. Besöket genomfördes av Clara Sjösten, Henrik Fredriksson och John Haeberle.